

A Study of Code-Switching in Bilingual Chinese Language Instruction: An Analytical Case Study Based on HSK1 Teaching Materials

Maneeporn Saksoong¹; Paneeya Kradumporn

School of Sinology, Mae Fah Luang University, Chiang Rai 57100 Thailand

Email: maneeporn@mfu.ac.th, paneeya.kra@mfu.ac.th

received 15 September 2025; revised 3 November 2025;

accepted 7 November 2025

Abstract

This study aims to examine the forms, characteristics, functions, and communicative behaviors of code-switching used by Chinese language teachers in bilingual teaching contexts. The research employs a qualitative approach using content analysis to decode the alternation between Chinese and Thai languages in teaching materials, focusing on the HSK 1 instructional videos as the primary data source. A total of 42 video clips, with a combined duration of 507 minutes, covering 15 lessons, were analyzed. The research instruments included a transcription form, a code-switching coding table, and a content analysis sheet to classify the types of code-switching according to linguistic structure and pedagogical context.

The findings reveal that code-switching plays a crucial role in facilitating learners' comprehension, particularly at the beginner level where students have limited Chinese proficiency. Three main types of code-switching were identified: intra-sentential switching, inter-sentential switching, and tag switching. Each type serves different communicative and instructional purposes, such as explaining vocabulary and sentence structures, emphasizing key content, and establishing positive teacher-student interaction.

Furthermore, the study indicates that teachers strategically use code-switching to manage classroom dynamics, foster engagement, and reduce students' anxiety when learning a foreign language. Code-switching thus functions not only as a linguistic tool for delivering meaning but also as a pedagogical strategy that

¹ Corresponding Author

enhances learning effectiveness in Thai-Chinese bilingual classrooms. The findings highlight the importance of designing instructional materials that maintain a balance between Chinese and Thai and of providing teacher training programs that promote the purposeful and systematic use of code-switching to support sustainable language development among learners.

Keywords: Code-switching; Bilingual instruction; Chinese language teaching; HSK1

ศึกษาการสลับรหัสภาษาในกระบวนการสอนภาษาจีนแบบสองภาษา กรณีศึกษาวิเคราะห์จากสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีน HSK1

มณิพร ศักดิ์สูง² ปณิญา กระทุมพร

สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 57100 ประเทศไทย

อีเมล maneeporn@mfu.ac.th; paneeya.kra@mfu.ac.th

วันรับบทความ 15 กันยายน 2568 วันแก้ไขบทความ 3 พฤศจิกายน 2568

วันตอบรับตีพิมพ์บทความ 7 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ ลักษณะ หน้าที่ และพฤติกรรมการสลับรหัสภาษาของครูผู้สอนภาษาจีนในกระบวนการสอนแบบสองภาษา โดยใช้กรณีศึกษาจากสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนระดับ HSK 1 เป็นฐานข้อมูลหลัก การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อถอดรหัสการใช้ภาษาจีนและภาษาไทยที่ปรากฏในวิดีโอการสอนจำนวน 42 คลิป รวมระยะเวลา 507 นาที ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาการสอน 15 บท ผู้วิจัยใช้เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบฟอร์มการถอดความบทพูดจากวิดีโอ ตารางรหัสภาษา และแบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อระบุประเภทของการสลับรหัสภาษาตามลักษณะและบริบทของการสอน ผลการวิจัยพบว่า การสลับรหัสภาษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับต้นที่ผู้เรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่ว การสลับรหัสที่ปรากฏสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ การสลับภาษาภายในประโยค การสลับภาษาระหว่างประโยค และการสลับภาษาโดยแทรกคำหรือวลี โดยแต่ละประเภทมีหน้าที่แตกต่างกัน เช่น การอธิบายศัพท์ การย้ำเนื้อหา และการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่าครูผู้สอนใช้การสลับรหัสอย่างมีกลยุทธ์เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การสลับรหัสจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือทางภาษาที่ช่วยถ่ายทอดความหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาจีนในบริบทของผู้เรียนชาวไทย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนและการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างสองภาษา และการฝึกอบรมครูให้สามารถใช้การสลับรหัสภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมายและเป็นระบบ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน

คำสำคัญ การสลับรหัสภาษา; การสอนแบบสองภาษา; การสอนภาษาจีน HSK1

² ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

1. บทนำ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาษาจีนกลายเป็นหนึ่งในภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมสูงสุดในระบบการศึกษาของไทย โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนอย่างแพร่หลาย ตลอดจนการส่งเสริมคุณภาพของครูผู้สอนและการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการสอนภาษาจีนในประเทศไทยจะมีความก้าวหน้าในเชิงปริมาณ แต่ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะในมิติของการใช้ภาษาในห้องเรียน เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาจีนในระดับต้นถึงกลาง ทำให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ทางภาษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างภาษาจีนกับภาษาแม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนึ่งในกลยุทธ์ทางภาษาที่ได้รับความนิยมอย่างมากในแวดวงภาษาศาสตร์ประยุกต์ คือ “การสลับรหัสภาษา” (Code-Switching) ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนหรือสลับใช้สองภาษาหรือมากกว่านั้นภายในบริบทการสื่อสารเดียวกัน งานวิจัยในประเทศไทยจำนวนมากยืนยันว่าการสลับรหัสมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในชั้นเรียนภาษา เช่น การศึกษาของ Chuanmongkholaroen & Tayjasanant (2020) พบว่าครูและนักเรียนระดับมัศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษร่วมกัน เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร Saengin & Taladngoen (2022) ศึกษาการสลับรหัสภาษาในระบบการเรียนออนไลน์แบบเปิดของประเทศไทย (Thai MOOC) พบว่าการสลับภาษาไทย-อังกฤษมีหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การอ้างอิง การย้ำความหมาย และการขยายความเพื่อให้เนื้อหาที่มีความชัดเจนมากขึ้น ขณะที่ Marksab, Phruttikul, & Sucher (2021) แสดงให้เห็นว่าการบูรณาการเทคนิคการสลับรหัสภาษาตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กอนุบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ การสลับรหัสภาษาไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะการเรียนการสอนภาษาไทย-อังกฤษเท่านั้น แต่ยังปรากฏในชุมชนที่มีความหลากหลายทางภาษาในประเทศไทย เช่น การศึกษาของ Darachai & Prasitratasin (2014) เกี่ยวกับการสลับภาษาไทย-จีนแต้จิ๋วของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนเยาวราช พบว่าการสลับรหัสภาษามีหน้าที่ทางการสื่อสาร 6 ประการ เช่น การอ้างอิง การซ้ำข้อความ และการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ขณะที่ Yossiri (2018) วิเคราะห์การสลับภาษามลายูถิ่นปัตตานี-ไทย-อังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ พบว่าครูผู้สอนใช้การสลับรหัสภาษาเพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางสังคม การแสดงอัตลักษณ์ และการโน้มน้าวผู้เรียน Thaweephon & Saisuwan (2021) ศึกษาทัศนคติของคนรุ่นใหม่ต่อการสลับภาษาไทย-อังกฤษ และพบว่าผู้ที่มีการสนทนาผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีแนวโน้มเปิดกว้างและยอมรับการสลับรหัสภาษาในเชิงบวกมากขึ้น

จากการทบทวนงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสลับรหัสภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในสังคมไทย ทั้งในมิติของการเรียนการสอนและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยมีบทบาทสำคัญทั้งในเชิงการอธิบายเนื้อหา การย้ำความหมาย การสร้างอัตลักษณ์ และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม สำหรับ

บริบทการสอนภาษาจีนในประเทศไทย การสลับระหว่างภาษาจีนและภาษาไทยในห้องเรียนจึงมิใช่เพียงพฤติกรรมการใช้ภาษาโดยทั่วไป แต่เป็นเครื่องมือทางการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งวิเคราะห์พฤติกรรมการสลับรหัสภาษาของครูผู้สอนภาษาจีนในสื่อการสอนภาษาจีนแบบสองภาษา โดยเน้นการศึกษารูปแบบ บริบท และหน้าที่ของการสลับรหัสภาษา เพื่อทำความเข้าใจบทบาทของครูผู้สอนภาษาที่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจร่วมระหว่างภาษาจีนและภาษาไทยในกระบวนการเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์

- 1) จำแนกรูปแบบและประเภทของการสลับรหัสภาษาที่ครูผู้สอนภาษาจีนใช้ในสื่อการสอนภาษาจีนที่มีการใช้ภาษาจีนและภาษาไทยร่วมกัน
- 2) วิเคราะห์บริบทและหน้าที่ทางการสื่อสารของการสลับรหัสภาษาในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3) ศึกษากลยุทธ์และพฤติกรรมการใช้ภาษาสองภาษาในฐานะเครื่องมือทางการสอนของครูผู้สอน รวมทั้งความเชื่อมโยงระหว่างการใช้รหัสภาษากับลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้

3. การทบทวนวรรณกรรม

การสลับรหัสภาษาถือเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในบริบทของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในระดับเริ่มต้นที่ผู้เรียนยังมีทักษะทางภาษาเป้าหมายอย่างจำกัด งานวิจัยจำนวนมากเห็นพ้องว่าการสลับรหัสภาษามีใช้เพียงเพราะความไม่เข้าใจคำศัพท์ แต่ยังเป็นกลยุทธ์ที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจด้านเนื้อหา สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดความร่วมมือและเป็นมิตร (Liu, 2010; Huang, 2004; Chen, 2004) จากงานศึกษาของ Cai et al. (2007) ชี้ให้เห็นว่า การสลับรหัสภาษาอย่างมีแบบแผนสามารถช่วยเพิ่มการรับรู้และจดจำคำศัพท์ของผู้เรียนในภาษาเป้าหมาย รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น และทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยในช่วงหลังเริ่มหันมาอธิบายปรากฏการณ์นี้ผ่านกรอบคิดเชิงทฤษฎีที่หลากหลาย เช่น ทฤษฎีการป้อนข้อมูลที่สามารถเข้าใจภาษาได้ ทฤษฎีการปรับตัวเชิงปฏิสัมพันธ์ และทฤษฎีเชิงสังคมวัฒนธรรม (Cheng, 2019; Li, 2010; Wang & Yang, 2019)

การจำแนกหน้าที่ของการสลับรหัสภาษาในชั้นเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านการสอน เช่น การอธิบายศัพท์ แปลความ หรือเน้นย้ำประเด็นสำคัญ มิติด้านการจัดการห้องเรียน เช่น การควบคุมระเบียบ การเปลี่ยนหัวข้อสนทนา และมิติด้านอารมณ์ เช่น การสร้างแรงจูงใจ ความสนทนสนม (Zhang, 2020; Yao & Ceng, 2006; Qu, 2017) ทั้งนี้ Liu (2008) และ Jiang et al. (2009) เน้นย้ำว่าการวางแผนการใช้รหัสภาษาอย่างมีสติและในปริมาณที่เหมาะสม สามารถส่งเสริมการสื่อสารและการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในแง่ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความถี่ในการสลับรหัสภาษา งานวิจัยของ Xin (2019) Liu & Xiang (2020) และ Yang et al. (2012) ระบุว่า ระดับชั้นเรียน ลักษณะของผู้เรียน พื้นฐานทางภาษา และบุคลิกภาพ

ของผู้สอน ล้วนมีผลต่อรูปแบบการใช้รหัสภาษาในห้องเรียน เช่น งานของ Gao & Dai (2007) พบว่า เพศของผู้สอนมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้รหัสภาษาและในระดับมัธยมต้นผู้เรียนมักต้องการการอธิบายด้วยภาษาแม่มากกว่าผู้เรียนระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ กลยุทธ์ เช่น การเปลี่ยนคำถามจาก “说汉语是什么意思” มาเป็น “说汉语 แปลว่าอะไร” ยังสะท้อนถึงการประยุกต์การสลับรหัสภาษาเพื่อเชื่อมโยงภาษาต้นทางและปลายทาง

แม้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่บริบทการสอนภาษาอังกฤษ แต่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในการศึกษาการสลับรหัสภาษาในชั้นเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในระดับต้น งานของ Qiu (2017) Qu (2017) และ Wu & Wen (2015) ชี้ให้เห็นถึงลักษณะของการใช้ภาษาควบคู่ในชั้นเรียนที่ผู้เรียนยังไม่มีพื้นฐานทางภาษาที่เพียงพอ ผู้สอนจึงมีแนวโน้มใช้ภาษาแม่ในการอธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างไวยากรณ์อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้ใช้รูปแบบการสอนแบบสองภาษาควบคู่ไปพร้อมกันตลอดบทเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ลึกซึ้ง และพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างสมดุล (Liu, 2007; Tang, 2003) สรุปได้ว่า นักวิจัยชาวจีนส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การสลับรหัสภาษา ในบริบทการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะในระดับต้นนั้น มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อความเข้าใจของผู้เรียน ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน และเสริมพลังการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนควรมีความตระหนักทางภาษาศาสตร์ และมีการวางแผนด้านภาษาสำหรับการสอนที่ชัดเจน เพื่อใช้การสลับรหัสภาษาอย่างมีจุดประสงค์ และไม่กลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทักษะภาษาจีนในระยะยาว (Zhang, 2013; Liu & Xiang, 2020; Huang & Yao, 2008)

ในบริบทของประเทศไทย งานวิจัยเกี่ยวกับการสลับรหัสภาษาได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายท่าน โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาในสังคมพหุภาษา งานศึกษาของ Chuanmongkholaroen และ Tayjasanant (2020) ได้วิเคราะห์รูปแบบและหน้าที่ของการสลับรหัสระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พบว่าครูใช้การสลับรหัสภาษาประเภทการสลับภายในประโยคมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและสร้างความเข้าใจร่วมในเนื้อหา ซึ่งผู้เรียนและครูต่างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้กลยุทธ์นี้ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ Thaweephon และ Saisuwan (2021) ได้ศึกษาทัศนคติของคนไทยรุ่นอายุที่มีต่อการสลับรหัสระหว่างไทย-อังกฤษ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แม้ประโยคภาษาไทยล้วนจะได้รับการประเมินในเชิงบวกมากที่สุด แต่ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์หรือการเปิดรับการใช้รหัสภาษาสูงจะมีทัศนคติเชิงบวกมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริบททางสังคมและสื่อมีบทบาทต่อการรับรู้พฤติกรรมการใช้รหัสภาษาในชีวิตประจำวัน ในระดับพื้นที่ชายแดน Yossiri (2018) ได้ศึกษาการสลับรหัสระหว่างภาษามลายูปัตตานี ภาษาไทย และภาษาอังกฤษในบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ผลการศึกษาพบว่าครูมีแนวโน้มที่จะสลับรหัสภาษาเพื่อจุดประสงค์ที่หลากหลาย เช่น การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน การเพิ่มสถานะทางสังคม การเน้นสาร และการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

นอกจากบริบทในห้องเรียนแล้ว ยังมีงานที่พัฒนาแนวคิดในการใช้การสลับรหัสภาษาเพื่อออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เช่น งานของ Jiraphatsaworaphong et al. (2019) ที่ได้พัฒนาโมเดลแนวคิดการ

จัดการเรียนการสอนโดยใช้การสลับรหัสภาษาร่วมกับวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการนำไปใช้ต่อยอดในงานของ Maksap et al. (2021) ที่แสดงให้เห็นว่าเด็กอนุบาลที่เรียนด้วยวิธีดังกล่าวมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการเรียนรู้แบบออนไลน์ Saengin และ Taladngoen (2023) ได้ศึกษาหน้าที่ของการสลับรหัสภาษาใน Thai MOOC โดยพบว่า มีหน้าที่หลัก 3 ประการ ได้แก่ การยกคำพูดโดยใช้คำศัพท์ทางวิชาการ ภาษาอังกฤษ การย่ำสารโดยการใช้อำนาจทั้งไทย-อังกฤษ และการอธิบายศัพท์ยากของภาษาไทยด้วยภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ในอีกบริบทหนึ่ง Darachai และ Prasitrasin (2018) ได้ศึกษาการสลับรหัสภาษาไทย-แต้จิ๋วของชาวไทยเชื้อสายจีนในชุมชนเยาวราช ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสลับรหัสภาษาในมิติทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ โดยจำแนกหน้าที่ของการสลับรหัสภาษาออกเป็น 6 ประเภท เช่น การย่ำสาร การแสดงตัวตน และการอธิบายความหมายของข้อความ

แม้ว่างานวิจัยของนักวิชาการไทยที่กล่าวมาข้างต้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของปรากฏการณ์การสลับรหัสภาษาในบริบทภาษาไทยและภาษาอังกฤษในภาคการศึกษา สื่อสารมวลชน และวิถีชีวิตชุมชน แต่ส่วนใหญ่ของงานยังคงมุ่งเน้นเฉพาะการสลับรหัสระหว่างภาษาไทย-อังกฤษ หรือ ไทย-ภาษาท้องถิ่นอื่น เช่น ภาษามลายู หรือภาษาจีนแต้จิ๋ว ในขณะที่ การสลับรหัสระหว่างภาษาไทย-จีนกลาง ซึ่งเป็นบริบทสำคัญในห้องเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะในโรงเรียนสองภาษาหรือโปรแกรมภาษาจีนในประเทศไทย กลับยังมียังงานวิจัยอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น การศึกษาการสลับรหัสภาษาในกระบวนการสอนภาษาจีนแบบสองภาษา จึงมีความสำคัญต่อการเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการนี้ และสามารถเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่ตอบโจทย์บริบทของประเทศไทยในยุคที่ภาษาจีนมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในภาคการศึกษาและเศรษฐกิจไทย

4. กรอบแนวคิดทฤษฎี

การวิจัยนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดทางภาษาศาสตร์สังคมและภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยเฉพาะทฤษฎีเกี่ยวกับการสลับรหัสภาษา ซึ่งช่วยอธิบายปรากฏการณ์การใช้ภาษาสองภาษาในบริบทของห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น ห้องเรียนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้ภาษาทั้งภาษาจีนและภาษาไทยในการถ่ายทอดเนื้อหา เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนชาวไทย

1) ทฤษฎีการสลับรหัสภาษา (Code-switching Theory)

แนวคิดการสลับรหัสภาษาเป็นหนึ่งในหัวข้อสำคัญของภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งมุ่งศึกษาวิธีที่ผู้พูดที่มีความสามารถทางภาษามากกว่าหนึ่งภาษา เปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งในระหว่างการสื่อสาร โดยการเปลี่ยนรหัสนี้มีได้เกิดขึ้นอย่างไรแบบแผน แต่มีโครงสร้างและหน้าที่เฉพาะที่สัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

Gumperz (1982) ได้เสนอว่าการสลับรหัสภาษาสามารถมีฟังก์ชันทางปฏิสัมพันธ์ เช่น การส่งสัญญาณการเปลี่ยนหัวข้อ การเน้นย้ำข้อมูล หรือการสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

ในขณะที่ Myers-Scotton (1993; 1997) ได้พัฒนาทฤษฎี “กรอบภาษาฐาน” (Matrix Language Frame Model: MLF) โดยอธิบายว่าภาษาที่ใช้ในข้อความที่มีการสลับรหัสมักประกอบด้วย “ภาษาฐาน” (Matrix Language) ที่ควบคุมโครงสร้างไวยากรณ์หลัก และ “ภาษาที่แทรก” (Embedded Language) ซึ่งถูกแทรกเข้ามาเพื่อเติมเต็มหรือเน้นย้ำความหมายบางประการ ทฤษฎี MLF นี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์การใช้ภาษาของครูผู้สอนภาษาจีนที่มีสลับภาษาจีนและภาษาไทยในบางช่วงของบทเรียนเพื่อการอธิบายหรือการจัดการห้องเรียน

2) บทบาทของการสลับรหัสภาษาในบริบทการเรียนการสอน

ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การสลับรหัสภาษาได้ถูกตีความใหม่จาก “ข้อผิดพลาดทางภาษา (error)” ไปสู่ “เครื่องมือเชิงกลยุทธ์ (strategic tool)” ที่ครูผู้สอนสามารถใช้ในการสร้างความเข้าใจของผู้เรียน โดย Lin (2013) และ Ferguson (2003) ได้เน้นย้ำว่าในห้องเรียนแบบสองภาษา การใช้ภาษาทั้งสองภาษาสลับกันนั้นไม่ได้เป็นเพียงการแปล แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายที่ซับซ้อน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยทั่วไป การสลับรหัสภาษาในห้องเรียนสามารถจัดประเภทหน้าที่ได้เป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ หน้าที่ด้านเนื้อหา (Referential Function) ใช้แปลคำศัพท์ อธิบายความหมาย หรืออธิบายแนวคิดที่ซับซ้อน หน้าที่ด้านการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Function) ใช้ควบคุมชั้นเรียน เปลี่ยนกิจกรรม หรือให้คำแนะนำเชิงปฏิบัติ และหน้าที่ด้านอารมณ์และปฏิสัมพันธ์ (Affective and Interpersonal Function) ใช้สร้างความใกล้ชิด สร้างแรงจูงใจ หรือผ่อนคลายบรรยากาศในชั้นเรียน โดยแนวคิดนี้สอดคล้องกับเป้าหมายของการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ที่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงอย่างยืดหยุ่นระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย เพื่อสนับสนุนการเข้าใจเนื้อหาโดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทักษะภาษาจีน

ด้วยพื้นฐานทางทฤษฎีดังกล่าว งานวิจัยนี้ได้นำกรอบภาษาฐานและแนวคิดหน้าที่ของการสลับรหัสภาษามาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิดีโอการสอนภาษาจีน-ไทย โดยจะวิเคราะห์ทั้งประเภทของการสลับรหัสภาษา บริบทที่เกิดขึ้น และหน้าที่ของการใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาของครูผู้สอนภาษาจีนในบริบทของประเทศไทยอย่างเป็นระบบและลึกซึ้ง

5. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษารูปแบบ บริบท และหน้าที่ของการสลับรหัสภาษาของครูผู้สอนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์การสอน HSK 1 (ภาษาจีน-ไทย) สำหรับผู้เรียนภาษาจีนระดับพื้นฐานเป็นข้อมูลหลัก จำนวน 42 คลิป ซึ่งบันทึกเนื้อหาของบทเรียนภาษาจีนทั้ง 15 บท รวมระยะเวลาทั้งหมด 507 นาที (8 ชั่วโมง 27 นาที 42 วินาที) โดยวิดีโอแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1) ส่วนการสอนเสียง (语音) รวมเวลา 1 ชั่วโมง
- 2) ส่วนคำศัพท์ใหม่ (生词) รวมเวลา 4 ชั่วโมง 2 นาที 9 วินาที
- 3) ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมหรือโน้ต (注释) รวมเวลา 2 ชั่วโมง 22 นาที 48 วินาที
- 4) ส่วนการสอนบทสนทนา/บทเรียน (课文) รวมเวลา 1 ชั่วโมง 2 นาที 45 วินาที

สื่อวีดิทัศน์การสอนเหล่านี้จัดทำโดยครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทย ที่ใช้ทั้งภาษาจีนและภาษาไทยในการถ่ายทอด โดยเนื้อหาทั้งการสอนแบบตรงและแบบอธิบายประกอบ จากสื่อวีดิทัศน์การสอนทั้งหมด ผู้วิจัยจะเลือกคลิปทั้งหมดเพื่อวิเคราะห์แบบครอบคลุม โดยพิจารณาเฉพาะส่วนที่มีการพูดของครูผู้สอน ซึ่งมีการใช้ภาษาจีนและภาษาไทยสลับกัน โดยจะมุ่งเน้นช่วงที่มีการอธิบายศัพท์ คำอธิบายหลักภาษา และการจัดการบทเรียน ซึ่งเป็นช่วงที่มีแนวโน้มเกิดการสลับรหัสภาษาบ่อยครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย แบบฟอร์มการถอดความบทพูดจากวิดีโอ โดยระบุภาษาจีน-ไทย และลำดับเวลา ตารางรหัสภาษา โดยจำแนกตามประเภท เช่น การสลับทั้งประโยค การสลับคำ การแทรกคำ บริบทของการใช้ เช่น อธิบายศัพท์ สร้างปฏิสัมพันธ์ ย้ำความเข้าใจ และหน้าที่ของการสื่อสาร เช่น ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการ ด้านอารมณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการถอดความ บทพูดของครูจากวิดีโอทั้งหมด โดยแยกการใช้ภาษาจีนและภาษาไทยอย่างชัดเจน จากนั้นจะนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพใน 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การระบุและจัดหมวดหมู่ การสลับรหัสภาษาที่ปรากฏในแต่ละคลิปการวิเคราะห์บริบท ที่เกิดการสลับรหัสภาษาและหน้าที่ของแต่ละเหตุการณ์ทางภาษา การสังเคราะห์รูปแบบ และแนวโน้มการใช้การสลับรหัสภาษาของครูผู้สอนในเชิงกลยุทธ์

6. ผลการวิจัย

6.1 ประเภทของการสลับรหัสภาษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์การสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนภาษาจีนจำนวน 42 คลิป พบว่า ในสื่อวีดิทัศน์การสอนเหล่านี้ปรากฏการสลับรหัสภาษาทั้ง 3 ประเภท คือ การสลับรหัสภาษาภายในประโยค (Intra-sentential switching) การสลับรหัสภาษาระหว่างประโยค (Inter-sentential switching) และการสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีภายในประโยค (Tag switching)

6.1.1 การสลับรหัสภาษาภายในประโยค (Inter-sentential switching)

การสลับรหัสภาษาภายในประโยค คือ การที่ผู้พูดใช้สองภาษาสลับกันภายในอนุประโยคหรือประโยคเดียวกัน ซึ่งในสื่อวีดิทัศน์การสอนที่นำมาวิจัยโดยส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบที่ครูผู้สอนนำคำหรือวลีภาษาจีนแทรกในประโยคภาษาไทย ส่วนการสลับใช้คำหรือวลีภาษาไทยแทรกในประโยคภาษาจีนปรากฏไม่มากนัก เนื่องจากเป็นสื่อวีดิทัศน์สำหรับการสอนภาษาจีนขั้นพื้นฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1 ถ้าจะบอกว่ามีใครบ้าง เราก็สามารถพูดต่อได้เลยว่า 有 ตามด้วยสมาชิกในครอบครัว

ตัวอย่างข้างต้น ครูผู้สอนนำภาษาจีนคำว่า“有”แทรกไว้ในประโยคภาษาไทย ซึ่งเป็นตัวอย่างการสลับรหัสภาษาภายในประโยคที่เด่นชัด ทั้งนี้ หากวิเคราะห์ตามทฤษฎี MLF (Matrix Language Frame) จะเห็นได้ว่า ภาษาฐาน (Matrix Language หรือ ML) คือ ภาษาไทย และ ภาษาที่แทรก (Embedded Language หรือ EL) คือ ภาษาจีน คำว่า“有”เป็นคำกริยาภาษาจีนที่ถูกแทรกเข้ามาในตำแหน่งภายหลังคำว่า“ว่า” ซึ่งเป็นการนำเสนอคำศัพท์เป้าหมายของการสอน จะสังเกตเห็นว่าครูผู้สอนสลับกลับไปใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายวิธีการใช้คำดังกล่าว

ตัวอย่าง 2 ตัว h คือ 声母 พยัญชนะ และตรงนี้ ao คือ 韵母 สระ

ตัวอย่าง 2 เป็นตัวอย่างประโยคการสลับรหัสภาษาภายในประโยคที่ซับซ้อนขึ้นมา ในประโยคนี้ ครูผู้สอนใช้โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ของภาษาไทยในการอธิบาย ดังนั้นภาษาฐาน (ML) ของประโยคคือ ภาษาไทย และมีการแทรกคำศัพท์เชิงภาษาศาสตร์ภาษาจีน “声母” และ “韵母” (EL) อยู่ภายในประโยคเดียวกัน หากสังเกตข้อความอย่างละเอียด จะเห็นว่า เมื่อมีการสลับเป็นภาษาจีน “声母” จะสลับกลับมาเป็นภาษาไทย “พยัญชนะ” เพื่อแปลความหมายของคำภาษาจีนดังกล่าวโดยทันที ครูผู้สอนใช้รูปแบบการสลับรหัสภาษาเช่นนี้ซ้ำอีกครั้งในประโยคเดียวกัน เมื่อสลับเป็นภาษาจีนคำว่า “韵母” ก็แปลด้วยภาษาไทย “สระ” จึงเกิดเป็นรูปแบบการสลับรหัสภาษาภายในประโยคเพื่อแปลความ หากมองในมิติด้านการสอน การใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการอธิบายทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้โดยตรง ซึ่งการที่ครูผู้สอนเลือกคงคำศัพท์เฉพาะภาษาจีนไว้เพื่อให้ให้นักเรียนจดจำคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนพินอิน

ตัวอย่าง 3 我想 想做什么 ฉันอยาก 买一些中国茶

ตัวอย่าง 3 เป็นตัวอย่างประโยคที่หากดูผิวเผินแล้วเหมือนจะเป็นการสลับรหัสภาษาภายในประโยคที่มีภาษาจีนเป็นภาษาฐาน แต่หากวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งแล้ว ตัวอย่างนี้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 “我想 想做什么” ส่วนนี้ถือว่าเป็นประโยคที่สมบูรณ์แล้ว ส่วนที่ 2 “ฉันอยาก 买一些中国茶” ครูผู้สอนสลับใช้ภาษาไทย “ฉันอยาก” ระหว่างส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ปรากฏการสลับรหัสภาษาซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเภทการสลับรหัสภาษาระหว่างประโยค สำหรับการสลับรหัสภาษาภายในประโยคปรากฏในส่วนที่ 2 โดยครูผู้สอนใช้ภาษาไทยขึ้นต้นประโยค “ฉันอยาก” และสลับเป็นการอ่านตัวอย่างภาษาจีน “买一些中国茶” หากวิเคราะห์ตามโครงสร้างภาษาไทย (SVO) “买一些中国茶” จะทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยคดังกล่าว ดังนั้นการสลับรหัสภาษาในส่วนที่ 2 จะมีภาษาไทยเป็นภาษาฐานและภาษาจีนเป็นภาษาที่แทรก ดังนั้นตัวอย่าง 3 เป็นการสลับรหัสภาษาแบบผสมที่รวมทั้งการสลับรหัสภาษาภายในประโยคและการสลับรหัสภาษาระหว่างประโยคเข้าไว้ด้วยกัน

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างทั้งสาม พบว่า การสลับรหัสภาษาภายในประโยคในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยมีความหลากหลายและซับซ้อน การสลับรหัสภาษาลักษณะนี้ปรากฏเด่นชัดในรูปแบบที่ครูผู้สอนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาฐาน (ML) และแทรกคำหรือวลีภาษาจีน (EL) เข้ามาในตำแหน่งที่มีความหมายสำคัญเชิงการเรียนการสอน เช่น คำศัพท์พื้นฐาน คำศัพท์เชิงภาษาศาสตร์ หรือโครงสร้างทาง

ไวยากรณ์ การใช้กลยุทธ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ อีกทั้งยังสะท้อนว่าภาษาไทยทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนที่ช่วยลดความซับซ้อนของการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความหมายจากภาษาที่คุ้นเคยสู่ภาษาเป้าหมายได้อย่างราบรื่น การสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนมิได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางภาษาเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นกลยุทธ์ทางการสอนที่สำคัญ

6.1.2 การสลับรหัสภาษาระหว่างประโยค (Inter-sentential switching)

การสลับรหัสภาษาระหว่างประโยค หมายถึง การที่ผู้พูดใช้สองภาษาสลับกันในระดับประโยคหรืออนุประโยคที่สมบูรณ์ ซึ่งต่างจากการสลับรหัสภายในประโยคที่เกิดขึ้นในระดับคำหรือวลี โดยในสื่อวีดิทัศน์การสอนที่นำมาวิเคราะห์ พบว่าครูผู้สอนมักใช้ประโยคภาษาจีนที่สมบูรณ์ในการแนะนำคำศัพท์หรือประโยคตัวอย่าง ก่อนจะสลับเป็นภาษาไทยเพื่อแปลความหมายหรือขยายความเพิ่มเติม ลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าภาษาจีนทำหน้าที่เป็นภาษาเป้าหมาย ในขณะที่ภาษาไทยทำหน้าที่เป็นภาษาที่เสริมต่อความรู้ (scaffolding) เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่าง 4 欢迎大家老上第五课 ยินดีต้อนรับทุกคนมาเรียนในส่วนของบทที่ 5 กัน

ตัวอย่างข้างต้น ครูผู้สอนเริ่มต้นในการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยภาษาจีนโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ จากนั้นจึงสลับเป็นภาษาไทยเพื่อแปลความหมาย ขณะเดียวกันก็เป็นการสื่อสารกับผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนภาษาจีนและตามด้วยภาษาไทยเพื่อแสดงความเป็นมิตรและเชื่อมโยงกับผู้เรียน

ตัวอย่าง 5 我是学生 ฉันทือนักเรียน 学生 นักเรียน

ตัวอย่างนี้เป็นการสลับรหัสภาษาระหว่างประโยคที่เห็นได้อย่างชัดเจน โดยครูผู้สอนเริ่มต้นด้วยประโยคภาษาจีนที่สมบูรณ์ “我是学生” ซึ่งแสดงโครงสร้างพื้นฐานของประโยคภาษาจีนในรูปแบบ “ประธาน + 是 + กรรม” จากนั้นสลับมาใช้ภาษาไทย “ฉันทือนักเรียน” เพื่ออธิบายความหมายตรงตัว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ทันที หลังจากนั้นครูยังกล่าวซ้ำคำศัพท์สำคัญ “学生” และ “นักเรียน” เพื่อเน้นย้ำความหมายและสร้างการเชื่อมโยงระหว่างสองภาษา

ตัวอย่าง 6 第二个生词就是妈妈，大家跟我读 “妈妈” ตรงนี้อ่าลิมนะครับ ตัวแรกคือเสียงหนึ่ง แต่ว่าพยางค์สองเป็นเสียงเบา 妈妈 อีกครั้งนะครับ 妈妈 妈妈

ตัวอย่าง 6 ครูใช้ประโยคภาษาจีนสมบูรณ์เพื่อแนะนำคำศัพท์ใหม่ “妈妈” และชักชวนให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม ต่อมาครูสลับมาใช้ประโยคภาษาไทยเพื่ออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวรรณยุกต์และการออกเสียงของคำ จากนั้นครูกลับมาใช้คำจีนอีกครั้ง “妈妈” เพื่อให้นักเรียนฝึกออกเสียง พร้อมกับเสริมด้วยภาษาไทย “อีกครั้งนะครับ” เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศกระตุ้นให้นักเรียนร่วมมือในการฝึกซ้ำ จะเห็นได้ว่าตัวอย่างนี้ครูใช้ภาษาจีนในการสาธิตคำศัพท์ และสลับมาใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบาย ก่อนกลับไปใช้ภาษาจีนอีกครั้งเพื่อฝึกออกเสียงซ้ำ

ตัวอย่าง 7 เราพูดว่าอะไรคะ 我现在 现在我 都可以说 พูดได้หมดเลย

ตัวอย่างนี้เป็นการสลับรหัสภาษาระหว่างประโยคที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน โดยครูผู้สอนเริ่มต้นด้วยประโยคคำถามภาษาไทย “เราพูดว่าอะไรคะ” เพื่อเปิดประเด็นและดึงความสนใจของผู้เรียน จากนั้นสลับมาใช้ภาษาจีน “我现在 现在我 都可以说” ซึ่งเป็นประโยคสมบูรณ์ที่แสดงให้เห็นวิธีการจัดลำดับคำได้หลายรูปแบบ “都可以说” เป็นการอธิบายว่าใช้ได้ทั้งสองรูปแบบด้วยภาษาจีน จากนั้นสรุปท้ายด้วยภาษาไทย “พูดได้หมดเลย” เพื่ออธิบายและยืนยันกับผู้เรียนว่ารูปแบบทั้งสองสามารถใช้ได้จริง ครูผู้สอนใช้กลวิธีนี้เพื่อกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามภาษาแม่ แสดงตัวอย่างรูปแบบประโยคด้วยภาษาจีน และยืนยันด้วยภาษาไทยเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน การสลับรหัสภาษาเช่นนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งตระหนักถึงความยืดหยุ่นของโครงสร้างภาษาจีน

จากการวิเคราะห์ตัวอย่างที่ 4-7 ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสลับรหัสภาษาระหว่างประโยคปรากฏในรูปแบบที่ครูผู้สอนใช้ประโยคภาษาจีนที่สมบูรณ์เพื่อแนะนำคำศัพท์ อธิบายโครงสร้าง หรือสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ก่อนจะสลับเป็นประโยคภาษาไทยที่สมบูรณ์อีกประโยคหนึ่งเพื่ออธิบายความหมาย เน้นย้ำรายละเอียด หรือสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน การสลับลักษณะนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการนำการสลับรหัสภาษามาใช้เป็นกลยุทธ์การสอนของครูผู้สอน

6.1.3 การสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีภายในประโยค (Tag switching)

การสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีภายในประโยคเป็นการสลับรหัสภาษาที่เกิดขึ้นในลักษณะการแทรกคำหรือวลีสั้น ๆ ของอีกภาษาหนึ่งเข้าไปในประโยคหลัก ซึ่งมักจะอยู่ในตำแหน่งของคำอุทาน คำลงท้าย คำเชื่อม หรือคำที่ใช้เป็นกลยุทธ์ทางการสื่อสารเพื่อเสริมอารมณ์ บรรยากาศ หรือเพื่อสร้างความใกล้ชิดกับผู้เรียน ลักษณะเช่นนี้ไม่ถึงขั้นเป็นโครงสร้างประโยคสมบูรณ์เหมือนการสลับรหัสภาษาภายในประโยคหรือระหว่างประโยค แต่เป็นการใช้ “ชิ้นส่วนทางภาษา” ที่ทำให้การสื่อสารราบรื่นและเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง 8 好，下一个部分就是生词部分 อ่า ในส่วนต่อมาก็จะเป็นส่วนของคำศัพท์ใหม่

ประโยคนี้ครูผู้สอนใช้ภาษาจีน “好，下一个部分就是生词部分” เพื่อเริ่มต้นอธิบายหัวข้อใหม่ และสอดแทรกคำภาษาไทย “อ่า ในส่วนต่อมาก็จะเป็นส่วนของคำศัพท์ใหม่นะคะ” โดยคำว่า “อ่า” ทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉท (discourse marker) ที่ทำหน้าที่เชื่อมการสื่อสารให้เป็นธรรมชาติ ถูกสอดแทรกทันทีหลังข้อความจีน เพื่อเว้นจังหวะหรือถ่วงจังหวะในการพูดและเป็นสัญญาณการเปลี่ยนภาษาเพราะเกิดทันทีหลังภาษาจีน จากลักษณะการแทรกของ “อ่า” ในตัวอย่าง 8 เป็นการแทรกคำที่ไม่บูรณาการเชิงไวยากรณ์ เพราะไม่มีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคหลักและไม่มีการผสมผสานรูปคำ จึงจัดเป็นการสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีภายในประโยค

ตัวอย่าง 9 你家 นะครับ 你家在哪儿 นะครับ

ตัวอย่างนี้ครูเริ่มด้วยภาษาจีน “你家” จากนั้นสอดแทรกคำไทยสั้น ๆ “นะครับ” เพื่อให้บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นมิตรและกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองต่อการสอน และยังมีการเสริมคำว่า “นะครับ” ไว้ท้ายประโยคเพื่อเสริมความสุภาพ การใช้ “นะครับ” ในลักษณะนี้ถือเป็นการสลับรหัสภาษา

แบบการสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีภายในประโยค เพราะเป็นเพียงวลีสั้น ๆ ที่ไม่ได้เปลี่ยนโครงสร้างหลักของประโยคภาษาจีน ยังคงรูปแบบไวยากรณ์ภาษาจีนไว้ครบถ้วน ขณะที่ภาษาไทยเป็นเสริมเชิงวัจนปฏิบัติ เพื่อเป็นสัญญาณบอกจังหวะให้ผู้เรียนรับรู้ว่านี่คือจังหวะถาม-ตอบ ในส่วนของการซ้ำภาษาจีน “你家” เป็นการกำหนดเป้าหมายสิ่งที่จะสอนหรืออธิบายแล้วค่อยขยายความเป็นประโยคคำถามเต็มในประโยคถัดมา “你家在哪儿”

ตัวอย่าง 10 ครูภาษาจีนของฉัน ของฉัน 我的 ใช่มั้ยคะ 我的汉语老师 ใช่มั้ยคะ

ในกรณีนี้ครูผู้สอนเริ่มจากการอธิบายเป็นภาษาไทย “ครูภาษาจีนของฉัน” แล้วแบ่งอธิบายส่วนของกลุ่มคำ “ของฉัน” ก่อนจะสลับไปแปลเป็นภาษาจีน “我的” จากนั้นครูผู้สอนเติมส่วนวลีภาษาไทย “ใช่มั้ยคะ” ต่อท้ายเพื่อยืนยันและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และต่อมาครูกล่าววลีจีนเต็มรูป “我的汉语老师” และปิดท้ายด้วย “ใช่มั้ยคะ” อีกครั้ง วลีดังกล่าวไม่ได้กระทบโครงสร้างของประโยคหลัก แต่เป็นกลวิธีให้ผู้เรียนยืนยันความเข้าใจและทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนร่วม ทำหน้าที่กำกับจังหวะและกระตุ้นการตอบสนอง ลักษณะการใช้ซ้ำทำให้เห็นบทบาทชัดเจนยิ่งขึ้น คือ การเชื่อมระหว่างการสอนเนื้อหากับการสื่อสารเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเป็นการเสริมทางวัจนปฏิบัติ

จากการวิเคราะห์ตัวอย่าง 8-10 จะเห็นได้ว่า การสลับรหัสภาษาโดยแทรกคำหรือวลีสั้น ๆ เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแก่ผู้เรียนชาวไทย ลักษณะดังกล่าวไม่ได้มุ่งเน้นการสร้างโครงสร้างไวยากรณ์ใหม่ แต่เป็นการใช้ชิ้นส่วนทางภาษาที่ทำหน้าที่เสริมทางวัจนปฏิบัติ เพื่อควบคุมจังหวะการสื่อสาร และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง เสริมสร้างความราบรื่นของการสื่อสาร เชื่อมโยงการเรียนรู้กับการโต้ตอบทางสังคม และช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์หรือโครงสร้างเป้าหมายได้ง่ายขึ้น การใช้กลยุทธ์นี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า แม้ภาษาไทยจะไม่ได้เป็นศูนย์กลางของบทเรียน แต่ก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาจีนและเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน

ในการศึกษาประเภทของการสลับรหัสภาษาในสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนปรากฏการสลับรหัสภาษา ทั้ง 3 รูปแบบ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนเลือกใช้ภาษาไทยและภาษาจีนอย่างมีกลยุทธ์ตามสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเน้นย้ำคำศัพท์ การแปลความหมาย การตรวจสอบความเข้าใจ หรือการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การสลับรหัสภาษาจึงไม่ได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางภาษาศาสตร์ แต่ยังสะท้อนบทบาทของครูผู้สอนในการใช้ภาษาไทยเป็นการเสริมต่อความรู้ควบคู่กับภาษาจีนในฐานะภาษาเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนภาษาจีนในบริบทไทย

6.2 หน้าที่ของการสลับรหัสภาษา

การสลับรหัสภาษาที่ปรากฏในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย มิได้มีบทบาทเพียงแคในเชิงภาษาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงกลยุทธ์ทางการสอนและการสื่อสารเชิงวัจนปฏิบัติที่ครูผู้สอนนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การวิเคราะห์หน้าที่ของการสลับรหัสภาษาสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 มิติ ได้แก่ หน้าที่ด้านการสอน หน้าที่ด้านอภิปรัชญา และหน้าที่ด้านการสื่อสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.2.1 หน้าที่ด้านการสอน (Pedagogical Functions)

การสลับรหัสภาษาทำหน้าที่เป็นกลยุทธ์สำคัญของครูผู้สอนภาษาที่สองในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งครอบคลุมหลายแง่มุม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 หน้าที่ด้านการสอนของการสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีน

หน้าที่	ลักษณะการใช้	บทบาท	ตัวอย่าง
การอธิบาย	ใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายคำศัพท์หรือโครงสร้างภาษาจีน	ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจศัพท์หรือโครงสร้างได้ชัดเจนโดยไม่ต้องตีความเอง	- ถ้าปฏิเสธง่าย ๆ เลย วาง 不 ไว้หน้า 是 - ถ้า 星期 ตามด้วยตัวเลขตั้งแต่หนึ่งถึงหกจะหมายถึงวันจันทร์ อังคาร... - ลักษณะนามของโต๊ะ คือ 一张桌子 新 ขยาย 电脑 นะคะ 新电脑 คอมพิวเตอร์ตัวใหม่นั้นเอง
การแปลความหมาย	นำเสนอคำศัพท์หรือประโยคภาษาจีน แล้วตามด้วยคำแปลโดยตรงภาษาไทย	เชื่อมโยงคำศัพท์จีนกับภาษาแม่ของผู้เรียนโดยตรง ทำให้เข้าใจทันที	- 你是谁 คุณคือใคร - คำว่า 今天 แปลว่า วันนี้ - 爸爸 คุณพ่อ 妈妈 คุณแม่ 和我 รวมถึงตัวฉัน
การเน้นย้ำ	การสลับรหัสภาษาสามารถทำหน้าที่เน้นย้ำคำศัพท์หรือโครงสร้างสำคัญ	เสริมความจำและทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำจีนกับคำไทยอย่างชัดเจน	- 大家跟我读 “家” “家” นะครับ เป็นคำนาม หรือว่า 名词 - 量词 คือ คำลักษณนาม ไข่ม้อยคะ 量词 - 吃饭前 ทำอะไรเอ่ย 请洗手 ให้ทำอะไรเอ่ย ล้างมือ
การยกตัวอย่าง	อธิบายด้วยภาษาไทยและสลับรหัสภาษาเพื่อยกตัวอย่างคำหรือประโยคจีนด้วยภาษาจีน	ทำให้ผู้เรียนเห็นการใช้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	- เช่น 写 เราสามารถพูดได้ว่าเขียนอะไรบ้าง เช่น 写汉字 - 比如说 “汉字” 字 ตัวเดียวก็หมายถึงอักษรได้ - คำว่า 会 ใช้ใน 你会说汉语吗? หมายถึง คุณพูดภาษาจีนได้ไหม - อย่างเช่นเราบอกว่า 两天前 สองวันก่อน
การเสริมต่อความรู้ (scaffolding)	ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาฐาน แล้วสอดแทรกคำเป้าหมายภาษาจีนเพื่อขยายความ	ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างการใช้คำและกฎไวยากรณ์	- 几岁 ใช้ถามอายุ แต่ 多大 ก็ใช้ถามอายุได้เหมือนกัน ต่างกันที่ระดับการใช้ - 声调 ภาษาจีนมี 4 เสียง และยังมี 轻声 หรือเสียงเบาด้วย - 天气 คือสภาพอากาศ คำถามว่า 怎么样 เราจะตอบว่ายังได้บ้าง 很热 很冷
การตรวจสอบความเข้าใจ	เพิ่มวลีหรือคำถามภาษาไทยสั้น ๆ ต่อท้ายภาษาจีน	ตรวจสอบความเข้าใจกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและติดตาม	- 你家有几口人 เข้าใจมั๊ยครับ - 读 มีความหมายว่า อ่าน 读书 อ่านอะไรครับ อ่านหนังสือ - 我们今天学的生词有九个生词 ไข่ม้อยคะ
การจัดลำดับเนื้อหาและโครงสร้างบทเรียน	ใช้การสลับรหัสภาษาเพื่อบอกขั้นตอนการเรียน	ทำให้ผู้เรียนติดตามโครงสร้างบทเรียนได้ง่ายไม่หลงประเด็น	- กลับมาพบกับในส่วนของ 注释 นะคะ - 好, 拼音内容的下一份部分是 隔音符号 ครับ ส่วนต่อมาก็คือส่วนของพินอินที่เป็น 隔音符号 - 首先我们一起看生词 อ่า เรามาดูคำศัพท์กันก่อน
การสลับคำเฉพาะทาง	เลือกใช้ศัพท์เฉพาะทางภาษาจีน โดยตรง	ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญศัพท์เฉพาะ	- ต่อไปเป็นเรื่อง 三声变调 สามเสียงติดกันจะเปลี่ยนเสียง - 会就是能愿动词 ในภาษาจีนเรียกกันว่า 能愿动词

หน้าที่	ลักษณะการใช้	บทบาท	ตัวอย่าง
	ในขณะที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาฐาน	ทางและเป็นการสร้างความคุ้นเคย	• 什么 คืออะไรเอ่ย คือ 疑问代词 เป็นสรรพนามคำถาม

จากการวิเคราะห์และยกตัวอย่างในตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าการสลับรหัสภาษามีบทบาทสำคัญในเชิงกลยุทธ์การสอน โดยครูผู้สอนเลือกใช้ภาษาไทยและภาษาจีนในสัดส่วนและลักษณะที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการอธิบาย การแปลความหมาย การเน้นย้ำ การยกตัวอย่าง การเสริมต่อความรู้ การตรวจสอบความเข้าใจ หรือการจัดลำดับเนื้อหาและโครงสร้างบทเรียน ล้วนแสดงให้เห็นถึงการใช้ภาษาที่มีแบบแผนและตั้งใจ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาจีนได้อย่างเป็นระบบและลดความซับซ้อนในการเรียนรู้ การสลับรหัสภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงระหว่างภาษาที่สองและภาษาแม่ได้อย่างราบรื่น

6.2.2 หน้าที่ด้านอภิภาษาศาสตร์ (Metalinguistic Functions)

การสลับรหัสภาษายังสะท้อนถึงบทบาทด้านอภิภาษาศาสตร์ที่ครูผู้สอนใช้เพื่อทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปแบบและระบบของภาษา ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หน้าที่ด้านอภิภาษาศาสตร์ของการสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีน

หน้าที่	ลักษณะการใช้	บทบาท	ตัวอย่าง
การประเมิน	สลับภาษาเพื่อแสดงความเห็นหรือเพื่อบ่งชี้ความสำคัญ	ชี้ให้ผู้เรียนเห็นความยาก-ง่าย และจุดที่ควรเน้น	• 拼音这一部分比较难 ต้องตั้งใจฟังนะครับ • 这个语法点很重要 สำคัญมากเลยนะคะ • มันเป็นแพทเทิร์นที่สำคัญของบทนี้ 请大家注意 ด้วย
การเปรียบเทียบ	สลับภาษาจีนกับไทยเพื่อแสดงความแตกต่าง	ช่วยให้ผู้เรียนไม่สับสนการใช้คำ	• 今天 หมายถึงวันนี้ แต่ 明天 หมายถึงวันพรุ่งนี้ • 几岁 ใช้ถามอายุของเด็ก แต่ 多大 ใช้ถามกลุ่มคนที่อายุคนเกิน 10ขึ้นไป • 了 จะเอาวางไว้ท้ายประโยค 了 เหมือนกันกับคำว่า แล้ว เลย
การชี้ให้ตระหนักโครงสร้าง	สลับใช้สองภาษาเพื่อให้ผู้เรียนเห็นลำดับการเรียงกันของคำหรือโครงสร้าง	ทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปคำกับการใช้ และเห็นโครงสร้างสองภาษาควบคู่กัน	• 哪本书 哪 ไหน 书 แปลว่า หนังสือ 本 คือ ลักษณะนาม แปลว่า เล่ม อ้า ไหน เล่ม หนังสือ ก็คือหนังสือเล่มไหน • 有几口人 ตรงนี้เราจะต้องแปลก่อน 人 ก็คือ คน ส่วน 几口 ก็คือ กี่ 口 ก็คือลักษณะนามของคน มีความหมายว่ากี่คน

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการสลับรหัสภาษาในเชิงอภิภาษาศาสตร์มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความตระหนักทางภาษาของผู้เรียน ครูผู้สอนใช้การประเมินเพื่อชี้ให้เห็นความยากง่ายหรือความสำคัญของประเด็นที่จะเรียน ใช้การเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาจีนและภาษาไทย และใช้การชี้ให้ตระหนักเพื่อให้ผู้เรียนสนใจในรูปคำและโครงสร้างที่สำคัญ การสลับรหัสภาษาลักษณะนี้ ช่วยให้ผู้เรียนไม่เพียงเข้าใจความหมาย แต่ยังมองเห็นระบบภาษาจีนในเชิงโครงสร้าง และเปรียบเทียบกับภาษาแม่ของตน จึงถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยผลักดันการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนในระยะยาว

6.2.1 หน้าที่ด้านการสื่อสาร (Communicative Functions)

ในเชิงวัจนปฏิบัติ การสลับรหัสภาษามีบทบาทสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน และต่อบรรยากาศในชั้นเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 หน้าที่ด้านการสื่อสารของการสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีน

หน้าที่	ลักษณะการใช้	บทบาท	ตัวอย่าง
การให้กำลังใจ	สลับรหัสภาษาเพื่อสร้างกำลังใจและความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน	เป็นการเสริมแรงทางบวกให้แก่ผู้เรียน	- 大家一起读 “点” พร้อมกันเลยนะครับ อ่า ดีมากครับ - ถ้าหนูรู้สึกจำไม่ได้ว่าใส่ 声调 ตรงไหน ก็ให้ดูรูปปากอันไหนอ้าปากกว้างกว่าใส่ตรงนั้น 对 ทุกคนทำได้แน่นอนค่ะ
การเชื่อมโยงเนื้อหา	ใช้ภาษาไทยเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมหรือสถานการณ์ใกล้เคียง	เชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทใกล้ตัวผู้เรียน	- 泰国 泰 แปลว่า ไทย 泰国 ประเทศไทย 泰国 ใส่ 人 เข้าไป คน นะคะ รวมกัน แปลว่า คนไทย - 张先生 คนจีนจะเรียกแซ่ก่อน คนไทยก็จะเรียก คุณจางคะ
การสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร	ใช้คำสุภาพหรือคำไทยแทรก	ลดระยะห่างระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ทำให้รู้สึกอบอุ่น	- 新 ขยาย 电脑 นะคะ 新电脑 คอมพิวเตอร์ตัวใหม่นั่นเอง - นี่นะครับ ก็จะเป็นบทบาท 功能 ของเจ้าตัว comma - 三个苹果 ลักษณะนามของ 苹果 คือ น่อง 个 นะคะ
การดึงความสนใจ	ใช้คำไทยเป็นดัชนีปริเฉท	สร้างจังหวะและเรียกความสนใจผู้เรียน	- 好, 同学们我们一起看课文 อ้า เรามาดูตัว 课文 ด้วยกัน นะคะ - เรามาดูคำว่า 多 กันก่อนเลย
การทำให้บรรยากาศคล่องตัว	สลับรหัสภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ	ทำให้บรรยากาศไม่เคร่งเครียด กระตุ้นการมีส่วนร่วม	- 我买了一点儿苹果 โปะเซะ เข้าสูตรเราเลย verb 了 จำนวนกรรม - แล้วถ้าอยากจะถามละครับว่า อ่านอะไร ทุกคน 怎么说 ดิ๊กต็อก ดิ๊กต็อก ดิ๊กต็อก อ่า 读什么

ในส่วนของตารางที่ 3 พบว่า การสลับรหัสภาษาในมิติการสื่อสารมิได้ทำหน้าที่เชิงอธิบายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมียุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรต่อผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนผ่านสื่อวีดิทัศน์นั้น มีลักษณะแตกต่างจากการสอนในชั้นเรียนจริง เนื่องจากครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องใช้การสลับรหัสภาษาเพื่อควบคุมบรรยากาศในห้องเรียน แต่ทว่าการเรียนการสอนผ่านสื่อวีดิทัศน์ที่ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียนได้ การดึงดูความสนใจและการสร้างแรงจูงใจจึงเป็นความท้าทายที่สำคัญของครูผู้สอน การสลับรหัสภาษามีบทบาทในการเติมเต็มข้อจำกัดดังกล่าว โดยครูผู้สอนมักใช้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างกำลังใจ กระตุ้นการตอบสนอง อธิบายเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัว และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน นอกจากนี้ การสอดแทรกคำไทยสั้น ๆ ในฐานะเครื่องหมายวัจนปฏิบัติ ยังช่วยดึงความสนใจและลดความตึงเครียดในระหว่างการเรียนรู้ การเลือกใช้กลยุทธ์การสลับรหัสภาษาในลักษณะนี้ทำให้การเรียนรู้ภาษาจีนผ่านสื่อวีดิทัศน์กลายเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ ขณะเดียวกันก็รู้สึกผ่อนคลายและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ทั้งสามด้าน ได้แก่ หน้าที่ด้านการสอน หน้าที่ด้านอภิภาษาศาสตร์ และ หน้าที่ด้านการสื่อสาร สามารถสรุปได้ว่า การสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาว

ไทยทำหน้าที่เป็นมากกว่าการใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษาจีนเพื่อความเข้าใจ แต่ยังสะท้อนถึงกลยุทธ์การสอน และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยในมิติการสอน ครูผู้สอนใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบาย แปล ความหมาย เน้นย้ำ และตรวจสอบความเข้าใจ ขณะที่ภาษาจีนยังคงทำหน้าที่เป็นภาษาปลายทางที่ผู้เรียนต้อง จดจำ ในมิติอภิภาษาศาสตร์ ครูผู้สอนอาศัยการสลับรหัสภาษาเพื่อประเมินระดับความยาก เปรียบเทียบระบบ ภาษา และกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงโครงสร้างภาษาจีนอย่างมีระบบ ส่วนในมิติการสื่อสาร ภาษาไทยถูกใช้ เป็นตัวกลางทางวัฒนธรรมในการให้กำลังใจ ดึงดูดความสนใจ และสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและมีชีวิตชีวา สะท้อนให้เห็นว่าการสลับรหัสภาษาเป็นกลยุทธ์การสอนที่ผสมผสานบทบาทของภาษาไทยและภาษาจีนในฐานะคู่ ภาษาที่ทำงานร่วมกัน เพื่อสนับสนุนทั้งการทำความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของ ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การสลับภาษาหนึ่งครั้งอาจมีได้มีหน้าที่เพียงประการเดียว แต่ สามารถทำหน้าที่ได้พร้อมกันหลายมิติ ขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้ วัตถุประสงค์ของครูผู้สอน และระดับความ เข้าใจของผู้เรียนในขณะนั้น การตีความบทบาทของการสลับภาษาจึงจำเป็นต้องพิจารณาทั้งในเชิงหน้าที่และ บริบทควบคู่กัน อย่างเช่น “好，同学们我们一起看课文。啊，我们来看课文。我们一起看课文。” ส่วนของ การใช้คำว่า “啊” เป็นการสร้างจังหวะและเรียกความสนใจผู้เรียน แต่หากพิจารณาส่วนหลังที่ “我们来看课文” จะแสดงบทบาทในการทำให้ผู้เรียนติดตามโครงสร้างบทเรียนได้ง่าย ไม่หลงประเด็น

7. สรุปและอภิปรายผล

การสลับรหัสภาษาเป็นกลไกสำคัญทางภาษาศาสตร์ที่มักเกิดขึ้นในบริบทของการเรียนการสอนภาษาที่ สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งมีการใช้ภาษาจีนและภาษาไทย ควบคู่กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนมีบทบาทเชิงรุกในการใช้ การสลับรหัส ภาษาเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การถ่ายทอดความรู้ และการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้ รูปแบบของการสลับรหัสภาษาที่ปรากฏในสื่อวีดิทัศน์การสอน HSK1 สะท้อนบริบท ทางภาษาที่หลากหลาย เช่น การอธิบายศัพท์ การเน้นความเข้าใจ และการเชื่อมโยงแนวคิดระหว่างภาษาต้น ทางและภาษาปลายทาง

การอภิปรายผลในส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พร้อมทั้ง เชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาท หน้าที่ และกลยุทธ์ของการสลับรหัสภาษาใน ฐานะเครื่องมือทางการสอน รวมถึงการตั้งคำถามถึงความเหมาะสมและข้อจำกัดของการใช้ภาษาสองภาษาใน ชั้นเรียนภาษาจีนในประเทศไทย อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและการพัฒนานโยบายการสอน ภาษาจีนในบริบทพหุภาษาอย่างเหมาะสม

1. รูปแบบและประเภทของการสลับรหัสภาษาที่ครูผู้สอนใช้ในสื่อการสอนแบบสองภาษา

จากผลการวิเคราะห์สื่อวีดิทัศน์การสอน HSK1 พบว่าการสลับรหัสภาษาที่ปรากฏในสื่อวีดิทัศน์การ เรียนการสอนภาษาจีนที่ใช้ภาษาไทยร่วมด้วย มีความหลากหลายทั้งในเชิงรูปแบบและหน้าที่ทางการสื่อสาร รูปแบบการสลับรหัสภาษาที่พบมากที่สุด คือ การสลับระหว่างประโยค ซึ่งครูผู้สอนมักใช้เมื่ออธิบายคำศัพท์

ภาษาจีนเสร็จสิ้นแล้วจึงตามด้วยคำอธิบายเป็นภาษาไทย เช่น “你好吗? เธอสบายดีไหม” การใช้รูปแบบดังกล่าวช่วยสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้เรียนระดับต้น โดยไม่ขัดจังหวะโครงสร้างภาษา

นอกจากนี้ยังพบรูปแบบ การสลับภายในประโยค ซึ่งมักเกิดในประโยคที่ต้องการแทรกคำศัพท์หรือสำนวนที่ยังไม่สามารถแปลเป็นไทยได้ตรงตัว เช่น “我们去市场 干什么?” หรือ “老师 จะอธิบายเพิ่มให้” ซึ่งสะท้อนถึงการใช้กลยุทธ์ทางภาษาที่มีความยืดหยุ่นสูงและสะท้อนความเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษาสองภาษาในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาจีนในบริบทของประเทศไทย

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่มีแบบแผนและมีหน้าที่เชิงกลยุทธ์อย่างชัดเจน ไม่ใช่เพียงการแปลหรือการใช้สองภาษาสลับกันอย่างสุ่ม แต่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด “Matrix Language Frame Model” (Myers-Scotton, 1993; 1997) ซึ่งระบุว่าภาษาหลักทำหน้าที่ควบคุมโครงสร้างทางไวยากรณ์ของประโยค ขณะที่ภาษารองแทรกเข้ามาเพื่อเสริมความหมาย เน้นย้ำ หรือเชื่อมโยงแนวคิด ในกรณีนี้ ภาษาไทยทำหน้าที่เป็นภาษาฐานที่ครูผู้สอนใช้ในการสอน ส่วนภาษาจีนทำหน้าที่เป็นภาษาที่แทรก เพื่อเป็นเป้าหมายในการเรียนรู้ ยกตัวอย่างการสลับภาษาระหว่างจีน-ไทยในวิดีโอจึงมิได้เป็นเพียง “สื่อกลางทางภาษา” แต่เป็นกลไกการเรียนรู้ภาษาที่มีระบบรองรับอย่างชัดเจน

2. บริบทและหน้าที่ของการสลับรหัสภาษาในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์พบว่า การสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีนมีหน้าที่ทางการสื่อสารหลายประการที่เชื่อมโยงกับบริบทการเรียนรู้โดยตรง หน้าที่หลักที่พบ ได้แก่ (1) การอธิบายคำศัพท์ ซึ่งเป็นการใช้ภาษาไทยในการขยายความหรือแปลความหมายคำศัพท์จีน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเชื่อมโยงได้ง่ายขึ้น เช่น การใช้ภาษาไทยเพื่ออธิบายคำว่า “老师” ว่าหมายถึง “ครู” และมีรากศัพท์มาจาก “老” ที่แปลว่า “เก่า” และ “师” ที่หมายถึง “ผู้เชี่ยวชาญ” (2) การควบคุมห้องเรียน เช่น “大家一起读 นะครับ” ซึ่งเป็นการใช้ภาษาจีนในการเรียกร้องความสนใจตามด้วยคำลงท้ายภาษาไทยเพื่อรักษาบรรยากาศการสื่อสารที่เป็นมิตร และ (3) การส่งเสริมความเข้าใจวัฒนธรรม เช่น การอธิบายความหมายของคำว่า “春节” โดยเสริมบริบทในภาษาไทยเกี่ยวกับเทศกาลตรุษจีนในสังคมไทย

หน้าที่เหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของภาษาไทยในฐานะภาษาสื่อกลางที่เสริมความเข้าใจในเนื้อหาภาษาจีน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนระดับเริ่มต้นที่ยังไม่มีพื้นฐานทางภาษาเพียงพอ การใช้รหัสสลับจึงไม่ใช่เพียงเทคนิคเชิงภาษาศาสตร์ แต่เป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาและประสานองค์ประกอบต่าง ๆ ในกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การสลับรหัสภาษาในรูปแบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของ Gumperz (1982) ที่อธิบายว่าการสลับรหัสภาษาเป็นเครื่องมือเชิงปฏิสัมพันธ์ ซึ่งผู้พูดใช้เพื่อส่งสัญญาณการเปลี่ยนหัวข้อ เน้นสาร และสร้างความใกล้ชิดทางอารมณ์กับผู้ฟัง ตัวอย่างในสื่อวีดิทัศน์การสอนแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนใช้การสลับภาษาเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามหน้าที่ที่ Ferguson (2003) กล่าวถึงว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสลับรหัสภาษาในห้องเรียนแบบสองภาษา

3. กลยุทธ์การใช้ภาษาสองภาษาในฐานะเครื่องมือการสอน และความสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีแนวโน้มใช้กลยุทธ์การสลับรหัสภาษาที่หลากหลายและยืดหยุ่นตามลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในกิจกรรมที่เน้นความเข้าใจด้านความหมาย เช่น การเรียนคำศัพท์หรือบทสนทนาเบื้องต้น ครูผู้สอนจะใช้กลยุทธ์สลับรหัสภาษาเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของผู้เรียนผ่านการแปลศัพท์ อธิบาย และเปรียบเทียบ ในขณะที่กิจกรรมที่มุ่งฝึกการสื่อสารหรือบทสนทนาเต็มรูปแบบ ครูผู้สอนจะพยายามลดการใช้ภาษาไทยเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาจีนในบริบทจำลองอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนใช้สลับรหัสภาษาในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง โดยเฉพาะเมื่อต้องให้คำอธิบายที่ซับซ้อน หรือเมื่อต้องลดความเครียดในการเรียนภาษาใหม่ กลยุทธ์นี้จึงมีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนไทยในบริบทของการเรียนภาษาต่างประเทศ

ในเชิงการสอน ผลการสลับรหัสภาษาที่พบสอดคล้องกับแนวคิดของ Lin (2013) ที่มองว่าการสลับรหัสภาษาในห้องเรียนภาษาต่างประเทศเป็น “เครื่องมือเชิงกลยุทธ์ทางการสอน” มากกว่าจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนใช้ภาษาจีนเป็นภาษาหลักในการบอกรายละเอียดใหม่ และใช้ภาษาไทยเป็นการสนับสนุนอย่างมีกลยุทธ์ เพื่อขยายความ แปลคำศัพท์ และตรวจสอบความเข้าใจ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนระดับต้นสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาษาเดิมและภาษาที่เรียนรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การสลับรหัสภาษาในสื่อวีดิทัศน์การสอนภาษาจีน-ไทยทำหน้าที่ในสามระดับที่สัมพันธ์กันได้แก่ (1) เชิงการสอน เป็นเครื่องมือช่วยสร้างความเข้าใจและ scaffold ความรู้ใหม่ (2) เชิงอภิภาษาศาสตร์ เป็นกลไกให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้และเปรียบเทียบระบบภาษา (3) เชิงการสื่อสาร เป็นกลยุทธ์สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและมีส่วนร่วมปรากฏการณ์นี้สะท้อนมุมมองใหม่ของการสอนภาษาต่างประเทศในบริบทพหุภาษา ว่าการสลับรหัสภาษามีใช่เพียงการใช้ภาษาหลายภาษาผสมผสานกัน แต่เป็นยุทธวิธีทางการสื่อสารและการสอนที่มีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์และบทบาททางสังคมรองรับอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มของภาษาศาสตร์ประยุกต์สมัยใหม่ ที่มองการใช้หลายภาษาว่าเป็นส่วนเสริมมากกว่าข้อจำกัดทางภาษา

8. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสลับรหัสภาษาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแบบสองภาษานั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมความเข้าใจของผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับเริ่มต้นของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนยังมีความไม่มั่นใจในการใช้ภาษาจีนเป็นภาษาหลัก ดังนั้น ผู้จัดทำหลักสูตรและครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากงานวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับบริบทการใช้ภาษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน รวมถึงสามารถ

เลือกใช้กลยุทธ์การสลับรหัสภาษาอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการด้านภาษาของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยเกี่ยวกับ “กลยุทธ์การใช้ภาษาสองภาษาในการจัดการเรียนรู้” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบสองภาษา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนการสอนและออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ และสามารถลดความสับสนของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ได้

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากสื่อวีดิทัศน์การสอน HSK1 ซึ่งเป็นระดับเริ่มต้นของการเรียนภาษาจีน ดังนั้น ข้อค้นพบอาจยังไม่ครอบคลุมถึงลักษณะของการสลับรหัสภาษาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งมีความซับซ้อนทางภาษาและเนื้อหามากยิ่งขึ้น โดยหากมีการทำวิจัยในอนาคตจึงควรขยายขอบเขตของการศึกษาไปยังสื่อการสอนในระดับ HSK ที่สูงขึ้น หรือสื่อการเรียนการสอนในระดับอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาที่แตกต่างตามระดับของผู้เรียน อีกทั้งยังควรศึกษาผลกระทบของการสลับรหัสภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระยะยาว เช่น ความสามารถในการเข้าใจบทเรียน ความมั่นใจในการใช้ภาษาจีน และการพัฒนาเชิงทักษะทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน นอกจากนี้ ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่ใช้แนวทางการสลับรหัสภาษากับโรงเรียนที่เน้นการใช้ภาษาจีนเพียงภาษาเดียวในการสอนเพื่อประเมินความแตกต่างเชิงผลลัพธ์ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในบริบทที่หลากหลายยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Cai, M., Liu, Z., Liu, Y., Song, M., & Li, X. (2007). Code-switching: A new model of bilingual teaching. *Educational Research*, (9), 90–94. (in Chinese)
- Chen, L. (2004). A survey on code-switching by teachers majoring in English in classroom teaching. *Journal of PLA Foreign Languages University*, (5), 34–40. (in Chinese)
- Cheng, X. (2019). A sociocultural perspective and its methodology on classroom code-switching research. *Foreign Language Literature*, 35(2), 155–160. (in Chinese)
- Chuanmongkholjaroen, S., & Tayjasanant, C. (2020). Code-switching and attitude of teachers and students in Talented Program in a secondary school. *KKU Research Journal (Graduate Studies) Humanities and Social Sciences*, 8(1), 103–115. (in Thai)
- Darachai, W., & Prasitratsin, A. (2018). Thai–Teochew code-switching functions in the speech of the Chinese Thai in Yaowarat community. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 14(1), 73–83. (in Thai)
- Ferguson, G. (2003). Classroom code-switching in post-colonial contexts: Functions, attitudes and policies. *AILA Review*, 16(1), 38–51. <https://doi.org/10.1075/aila.16.05fer>

- Gao, J., & Dai, W. (2007). Research and experimental analysis of code-switching in language teaching. *Foreign Language Teaching*, (1), 51–55. (in Chinese)
- Gumperz, J. J. (1982). *Discourse strategies*. Cambridge University Press.
- Huang, C. (2004). On code-switching in English classrooms. *Journal of Yunnan Normal University*, (6), 56–59. (in Chinese)
- Huang, Y., & Yao, M. (2008). The interpersonal function of classroom code-switching. *Journal of Jiangxi Normal University (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 41(6), 146–149. (In Chinese)
- Jiang, M., Su, X., & Hu, C. (2009). A survey and analysis of teachers' code-switching in college English classrooms. *Journal of Jinggangshan University*, 30(6), 124–127. (In Chinese)
- Jirophasaworaphong, P., Hemchayati, W., & Traiwichitkhun, D. (2019). Development of a conceptual framework for an instructional model integrating the code-switching and total physical response method to enhance the English ability of kindergarteners. *Journal of Education Studies, Chulalongkorn University*, 47(Suppl. 2), 184–201. (in Thai)
- Li, Y. (2010). On code-switching from the perspective of pragmatic adaptation theory. *Journal of Guangzhou University (Social Science Edition)*, 9(7), 88–91. (in Chinese)
- Lin, A. M. Y. (2013). Classroom code-switching: Three decades of research. *Applied Linguistics Review*, 4(1), 195–218. <https://doi.org/10.1515/applirev-2013-0009>
- Liu, Q. (2007). *A study on code-switching in foreign language teachers' classrooms in trilingual environments* [Unpublished master's thesis]. Northwest Normal University. (in Chinese)
- Liu, R., & Xiang, B. (2020). An analysis of teachers' code-switching functions in English classrooms: A case study of a high school in Huangshi. *Journal of Hubei Normal University (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 40(4), 128–132. (in Chinese)
- Liu, X. (2010). The role of teachers' code-switching in English classroom teaching. *Journal of Hebei Polytechnic University (Social Science Edition)*, 10(3), 108–110. (In Chinese)
- Liu, Y. (2008). A case study of the functions of English teachers' code-switching in classroom teaching. *Journal of Beijing International Studies University*, (10), 77–81. (in Chinese)
- Maksap, A., Phruttikun, S., & Sucheu, S. (2021). The effect of English language experience management based on the natural approach combined with code-switching techniques to enhance listening and speaking abilities of kindergarten children. *Journal of Education, Burapha University*, 32(2), 60–75. (In Thai)
- Myers-Scotton, C. (1993). *Social motivations for codeswitching: Evidence from Africa*. Oxford University Press.

- Myers-Scotton, C. (1997). *Duelling languages: Grammatical structure in code-switching*. Clarendon Press.
- Qiu, D. (2017). *An investigation on teachers' code-switching in teaching Chinese as a foreign language classroom* [Unpublished master's thesis]. Jinan University. (in Chinese)
- Qu, M. (2017). *An analysis of teachers' code-switching in Chinese as a foreign language classroom* [Unpublished master's thesis]. Zhengzhou University. (in Chinese)
- Saengin, T., & Taladngoen, U. (2023). The functions of Thai-English code-switching in Massive Open Online Course. *KKU Research Journal (Graduate Studies) Humanities and Social Sciences*, 10(2), 60–70. (in Thai)
- Tang, L. (2003). A review of classroom code-switching in language education. *Foreign Language Teaching Abroad*, (1), 5–10. (in Chinese)
- Thaweephol, P., & Saisuwan, P. (2021). Attitudes towards Thai-English code-switching among Thai speakers in Generation Z. *Journal of Language and Culture*, 40(2), 53–78. (in Thai)
- Wang, B., & Yang, J. (2019). Problems and strategies of code-switching in junior high school English classrooms under the comprehensible input hypothesis. *Journal of Guizhou Normal College*, 35(5), 72–78. (in Chinese)
- Wu, B., & Wen, Q. (2015). A study on the structural types and functional distribution of code-switching in trilingual teachers' classrooms. *Journal of Foreign Languages*, (5), 106–111. (in Chinese)
- Xin, Y. (2019). A study on teachers' code-switching in college English classroom teaching. *Teaching and Educating (Higher Education Forum)*, (36), 110–112. (in Chinese)
- Yang, N., Cui, Y., & Ren, H. (2012). An empirical survey on code-switching in college English classrooms between teachers and students. *Journal of Xi'an International Studies University*, 20(3), 62–66. (in Chinese)
- Yao, M., & Zeng, C. (2006). A functional analysis of teachers' code-switching in secondary school English classrooms. *Guangxi Social Sciences*, (10), 151–154. (in Chinese)
- Yossiri, V. (2018). The study of code-switching between Pattani-Malay dialect, Thai, and English in English language teaching and learning in the three southern border provinces. *Parichart Journal*, 31(3), 24–33. (in Thai)
- Zhang, C. (2020). *A study on English teachers' code-switching in high school classrooms* [Unpublished master's thesis]. Central China Normal University. (in Chinese)
- Zhang, L. (2013). An empirical study on the regularity of code-switching in Chinese-English bilingual teaching. *Foreign Language Literature*, 29(2), 156–160. (in Chinese)